

Особено мнение на съдия Орлин Колев
по Решение № 17/2026 г. по к.д. № 15/2026 г.

Подписвам с особено мнение Решение № 17/2026 г. по к.д. № 15/2026 г., защото не съм съгласен с обявяването за противоконституционна изменената разпоредба на чл. 218, ал. 2 в частта „60 на сто от основното месечно възнаграждение на народен представител“ от Закона за съдебната власт (обн. ДВ, бр. 64 от 2007 г., посл. доп. бр. 92 от 2026 г., ЗСВ), изменена с §21, т. 1 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г. (обн. ДВ, бр. 69 от 2026 г.).

Изведените в решението мотиви обосноваващи противоконституционността на разпоредбата на чл. 218, ал. 2 в частта „60 на сто от основното месечно възнаграждение на народен представител“ от Закона за съдебната власт могат да се отнесат в две основни групи. Първата касае начинът по който се изменя механизма за определяне на основното възнаграждение на най-ниската съдийска, прокурорска и следователска длъжност и че конкретното изменение е направено със заключителна разпоредба на Закона за съдебната власт. Основавайки се на посочената конституционна недопустимост се извежда и втората група мотиви, че конкретните промени касаещи основното възнаграждение и то направени по конкретния начин със заключителни разпоредби нарушават независимостта на съдебната власт.

По отношение на първата група мотиви, както вече посочих в становището си по втория диспозитив на същото Решение №17/2026 г. по к.д. №15/2026 г., относно противоконституционността на чл. 355, ал. 1 в частта „часове,“; ал. 2; ал. 3 в частта „всички работни дни за съответния месец“ и ал. 4 от Кодекса на труда, е че няма конституционно ограничение

със закон за държавния бюджет да се изменя закон, чиято уредба по предмет касае части на бюджета, като ирелевантен остава въпроса дали преди изменението ѝ законодателната уредба е била трайна или не (мотиви за трайна уредба се посочват в решението). В тази връзка споделям становището по настоящото дело по отношение на чл. 218, ал. 2 ЗСВ на съдиите Семов, Стоилов, Пенев и Фети, че „[н]яма конституционна пречка промяната в законодателната уредба на начина на определяне на възнагражденията да се приема със заключителни разпоредби от закона за годишния държавен бюджет“.

Не споделям също така, че обвързването на основното месечно възнаграждение на най-ниската съдийска, прокурорска или следователска длъжност като процент от основното месечно възнаграждение на народен представител поставя съдите, прокурорите и следователите в зависимо положение от волята на парламента.

Разпоредбата на чл. 218, ал. 2 ЗСВ е част от конституционния механизъм за установяване на баланс между властите базиран на взаимен контрол и сътрудничество помежду им.

Обвързването с възнаграждението на народните представители следва да се разбира като гаранция обезпечаваща минималното възнаграждение на съдите, прокурорите и следователите, което не се влияе от външни фактори и моментна конюнктура. С разпоредбата на чл. 218, ал. 2 ЗСВ, законодателят установява единствено най-ниското ниво на възнаграждение под което не може да се слезе и наред с това не забранява определянето на по-високи възнаграждения. По-високите възнаграждения могат да се установят по преценка на орган на самата съдебна власт, което е аргумент за ненарушаване независимостта на съдебната власт.

В случая, обстоятелството, че външен на съдебната власт орган (Народното събрание) определя минималното възнаграждение и по негова

преценка същото може да се променя, не е обстоятелство, от което да следва, че законодателят ще подчини друга власт. Възнагражденията на много органи, в това число конституционно установени, са функция на възнагражденията на народните представители. Функция на възнагражденията на народните представители са възнагражденията на президента и вицепрезидента, на конституционните съдии, на Омбудсмана и др., и въпреки това те се ползват със своята независимост.

Принципът на разделение на властите изисква ненамеса на една власт във функциите на друга, но също така по силата на установения конституционен модел в Република България, властите си сътрудничат при осъществяването на единната държавна власт. Именно определянето на механизъм по отношение на възнагражденията от една власт (законодателната) по отношение на другите власти е елемент от сътрудничеството между отделните власти, непозволяващо отделянето/капсулирането на която и да е власт от държавната, която е единна. От друга страна, за да не се стигне до подчиненост на някоя от властите, то възниква конституционно задължение за определящият финансовата рамка орган да обезпечи нормалното осъществяване на функциите на всички останали, обратното би било конституционно нетърпимо (Тълкувателно решение №17/1995 г. по к.д. №13/1995 г., и конкретно за съдебната власт Решение №17/1996 г. по к. д. № 18/1996 г.).

С оглед задължението да се обезпечи нормалното функциониране на съдебната власт, от което неизменна част са и възнагражденията на съдиите, прокурорите и следователите, то установяването на минимален праг на възнаграждението им, чрез обвързването му с възнаграждението на народните представители, не може да се приеме за противоконституционно.

Съдия: Орлин Колев